

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/117/2012
Identifikačné číslo spisu:	1407227109
Dátum vydania rozhodnutia:	20.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Belková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1407227109.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ Ing. R., PhD., bývajúcej v J., 2/ Ing. I., bývajúceho v J., zastúpených JUDr. Dušanom Repákom, advokátom so sídlom v Bratislave, Krížna 47, proti žalovanému JUDr. C., bývajúcemu v J., o zaplatenie 331.939,19 EUR s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 4 C 253/2007, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 27. septembra 2011 sp. zn. 8 Co 315/2009, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania vo výške 925,07 Eur na účet JUDr. Dušana Repáka, advokáta, so sídlom v Bratislave, Krížna 47, do 3 dní.

Odôvodnenie

Žalobcovia sa žalobou z 30. marca 2007, podanou na Okresnom súde Bratislava IV domáhali zaplatenia a to žalobkyňa 165.969,59 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 11% z uvedenej sumy od 1. apríla 2004 a žalobca 2/ 165.969,59 Eur spolu s úrokom z omeškania 11% z uvedenej sumy od 1. apríla 2004 až do zaplatenia a to titulom zmluvnej pokuty dojednanej medzi účastníkmi v Zmluve o zabezpečení obchodu, uzavretej 30. septembra 2003. Z čl. IV. uvedenej zmluvy o zabezpečení obchodu sa medzi zmluvnými stranami dojednal spôsob a nakladanie s predmetnými akciami a dvoma bianko zmenkami.

Dojednaný spôsob nakladania s uvedenými cennými papiermi bol viazaný na splnenie /nesplnenie/ podmienky týkajúcej sa zaplatenia celej kúpnej ceny zo strany S. a to najneskôr do 31. marca 2004. S. nezaplatil kúpnu cenu akcií do 31.3.2004 v zmysle Zmluvy o zabezpečení obchodu a v tom prípade podľa citovaného článku IV. Zmluvy o vo vzťahu k nespĺneniu povinnosti S. na zaplatenie kúpnej ceny do 31.3.2004 bol žalovaný povinný odovzdať predmetné zmenky do rúk žalobcom dňa 31.3.2004. Žalovaný sa v Zmluve o zabezpečení obchodu zaviazal, že nebude so zmenkami nakladať spôsobom, ktorý môže čo i len čiastočne ukrátiť alebo zmariť uspokojenie pohľadávky žalobcov 1/ a 2/. Pre prípad, že žalovaný poruší povinnosť a odovzdá S. akcie v rozpore so Zmluvou o zabezpečení obchodu, alebo nevydá zmenky v súlade s čl. IV ods. 1 Zmluvy o zabezpečení obchodu sa žalovaný zaviazal žalobcom 1/ a 2/ zaplatiť zmluvnú pokutu o výške 25% nominálnej hodnoty zabezpečovaných zmeniek. V

žalobnom návrhu žalobcovia 1/, 2/ tvrdili, že z dôvodu porušenia povinnosti žalovaného vznikol im voči žalovanému priamy nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty, lebo tento nevydal zmenky žalobcom v rozpore so Zmluvou o zabezpečení obchodu, práve naopak, disponoval s predmetnými zmenkami spôsobom odporujúcim uspokojeniu ich pohľadávok.

Okresný súd Bratislava IV (ďalej aj „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) rozsudkom z 22. júla 2009 č.k. 4 C 253/2007-331 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov sumu 165.969,59 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 11% zo sumy 165.969,59 Eur od 1.4.2004 do zaplatenia. Mal preukázané, že Zmluva o zabezpečení obchodu bola uzavretá 30.9.2003 medzi žalobcami 1/ a 2/ a S. a žalovaným ako dočasným držiteľom akcií a dvoch vlastných bianko zmeniek vystavených S.. Konštatoval, že Zmluva o zabezpečení obchodu bola vypracovaná advokátskou kanceláriou žalovaného a tento taktiež navrhol predmetný typ zmluvy o zabezpečení úhrady kúpnej ceny za akcie. Akcie a zmenky boli uložené u žalovaného, pričom na základe uvedenej Zmluvy o zabezpečení obchodu bola kúpna cena za akcie splatná dňa 31.3.2004 do 24.00 hod. a v prípade, ak by nebola S. uhradená riadne a včas, bol žalovaný povinný vydať žalobcom 1/, 2/ zmenky na domáhanie sa nároku na zaplatenie kúpnej ceny a v rovnaký deň vydať akcie S.. Prvostupňový súd mal preukázané, že žalovaný dňa 21. januára 2005 podal na Okresnom súde Bratislava V návrh na prijatie uvedených zmeniek do úschovy za účelom splnenia záväzku v zmysle § 185a a nasl. O.s.p., ktorým úkonom nespochybniteľne porušil svoju povinnosť podľa Zmluvy o zabezpečení obchodu a nevydal ich žalobcom. Súd považoval dojednanie zmluvnej pokuty za platný právny úkon. Pokiaľ išlo o právne posúdenie uplatneného nároku vychádzal z ust. § 544 a nasl. Občianskeho zákonníka a § 488, § 489, § 494 Občianskeho zákonníka v spojení s § 512 ods. 1 Občianskeho zákonníka. S námietkami žalovaného ohľadne neplatnosti Zmluvy o zabezpečení obchodu sa vysporiadal s poukazom na § 39 Obč. zákonníka v nadväznosti na ustanovenie zák. č. 556/2001 Z.z. tak, že obsahom Zmluvy o zabezpečení obchodu nebolo poskytovanie investičných služieb, ktoré mali byť vykonávané na základe povolenia zákona o cenných papieroch, pretože uvedená zmluva neobsahovala oprávnenie žalovaného disponovať a nakladať s cennými papiermi takým spôsobom, že by sa malo jednať o poskytovanie investičných služieb. Rovnako ako na nedôvodnú neprihliadol na námietku premlčania vznesenú žalovaným. Uviedol, že žalobcovia 1/, 2/ boli v rozhodujúcom čase akcionármi, spoločníkmi spoločnosti s pôvodným názvom Rádio Twist, a.s. a predmetné akcie mali byť prevedené na S. najneskôr do 31.3.2004. Úhrada kúpnej ceny za akcie zabezpečená Zmluvou o zabezpečení obchodu z 30.9.2003 ako aj s poukazom na ustanovenie § 261 ods. 4 Obchodného zákonníka, podľa ktorého treťou časťou obchodného zákonníka sa spravujú vzťahy, ktoré vznikli pri zabezpečení plnenia záväzkov, záväzkových vzťahov, ktoré sa spravujú touto časťou zákona a premlčanie tak posudzoval podľa § 397 Obchodného zákonníka, v zmysle ktorého je premlčacia doba 4 roky. Žalobcovia tak svoje právo uplatnili včas, pretože žalobu podali 30.3.2007, pričom nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vznikol 1.4.2004 a premlčacia doba by tak uplynula 1.4.2008. O uplatnenom nároku na úroky z omeškania rozhodol podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. a priznal žalobcom úrok z omeškania vo výške dvojnásobku diskontnej sadzby (5,5% p.a.) zo zmluvnej pokuty od 1. apríla 2004 do zaplatenia.

Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 27. septembra 2011 sp. zn. 8 Co 315/2009, rozsudok súdu prvého stupňa v časti, v ktorej prvostupňový súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť každému zo žalobcov 165 969,59 Eur potvrdil a v časti priznaných úrokov z omeškania napadnutý rozsudok zmenil tak, že zaviazal žalovaného k povinnosti zaplatiť každému zo žalobcov úrok z omeškania vo výške 11% p.a. zo sumy 165 969,59 Eur od 25.9.2007 do zaplatenia a vo zvyšku návrh zamietol.

Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a z dôvodov podaného odvolania, zopakoval dokazovanie podľa § 213 ods. 3 O.s.p. a na odvolacom pojednávaní doplnil dokazovanie podľa § 213 ods. 5 O.s.p., zároveň vyzval účastníkov konania na vyjadrenie k možnému použitiu niektorých ustanovení Obchodného zákonníka (§ 261 ods. 3, 4, § 300 a nasl., § 396 a § 393 a nasl.) Dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné a napadnutý rozsudok vo výroku je vecne správny, aj keď čiastočne z iných právnych dôvodov ako to ustálil súd prvého stupňa. Mal za to, že na predmetný zmluvný vzťah je potrebné aplikovať ustanovenia Obchodného zákonníka, pretože zmluva o prevode akcii je podľa

podstaty záväzkového vzťahu absolútnym obchodom, bez ohľadu na povahu účastníkov a vždy bude podliehať režimu Obchodného zákonníka a keďže Zmluvou o zabezpečení obchodu si zmluvné strany dohodli spôsob zabezpečenia plnenia záväzku zo Zmluvy o prevode akcií a takýto záväzok zabezpečujúci plnenie, teda úhradu kúpnej ceny zaplatením a vydaním zmeniek taktiež podlieha režimu Obchodného zákonníka a možno ju považovať za nepomenovanú zmluvu - inomínatnu a uzavretú podľa ust. § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka. Zmluvné strany v zmluve o zabezpečení obchodu jednoznačne dostatočne presne určili predmet svojich záväzkov a to ako v časti predmetu zmluvy aj v časti spôsobu zabezpečenia obchodu s akciami a nadväzujúcimi pravidlami dispozície s akciami a so zmenkami vrátane dojednania zmluvnej pokuty. K námietke žalovaného, že v uvedenej zmluve absentuje podstatná náležitosť každej obchodnej zmluvy a to dohoda o odplate za vykonanie činnosti, keď jeho činnosť v zmysle uvedenej zmluvy nebolo možné považovať za činnosť obvyklú, za ktorú by možno bolo priradiť obvyklú cenu, odvolací súd považoval za potrebné uviesť, ako to vyplynulo aj z vykonaného dokazovania, a to výsluchu svedka S., C. a žalobkyne 1/, že Zmluva o zabezpečení obchodu bola len jednou z viacerých zmlúv medzi účastníkmi konania uzavretými v súvislosti s predajom akcií eminenta Rádio Twist. a.s., pre ktorého žalovaný poskytol právne služby ako komerčný právnik, resp. advokát. Neskôr zastupoval uvedenú spoločnosť, resp. S. aj v súdnych a iných konaniach a to aj voči žalobcom a je preto nepochybné, vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, že za poskytnuté právne služby si vyúčtoval odmenu v súlade s príslušnou vyhláškou aj bez toho, aby priamo v predmetnej Zmluve o zabezpečení obchodu bola dojednaná odplata. Žalovaný v tejto súvislosti ani netvrdil, že by uvedenú zmluvu o zabezpečení obchodu nepripravovala jeho právnická kancelária, prípadne tvrdil, že by túto službu poskytol bezodplatne a to aj napriek skutočnosti, že uvedený záväzok z tejto zmluvy prevzal ako súkromná osoba. Na druhej strane to zároveň neznamená, že možno úplne oddeliť jeho pôsobenie v tomto prípade od jeho činnosti ako advokáta. Poukázal na správne skutkové zistenia prvostupňového súdu v tom smere, že po uzavretí predmetnej zmluvy o zabezpečení obchodu z 30.9.2003 žalobcovia 1/ a 2/ odovzdali rubopisné akcie a S. odovzdal zmenky žalovanému, resp. jeho zamestnancovi - koncipientovi Mgr. C. v jeho kancelárii a disponovať od uvedenej doby mohol s predmetnými akciami a zmenkami výlučne len žalovaný a to v súlade dojednanými pravidlami v čl. III bod 1, 2 a 3 resp. čl. IV bod 1 a 3.

Považoval za nepochybné zistenie súdu prvého stupňa, že kúpna cena za akcie na základe Zmluvy o kúpe akcií z 3. novembra 2002 v znení Dodatku č. 1 z 30. septembra 2003, bola v zmysle čl. III bod 3 najneskôr splatná 31. marca 2004. Zároveň považoval za správne zistenie súdu prvého stupňa, že kúpna cena bola splatná dňa 31.3.2004 do 24.00 hod. a v tejto súvislosti odvolací súd poukázal na právnu úpravu počítania času a plynutia hmotnoprávných lehôt - ich začiatok a koniec (§ 122 ods. 1 Obč. zákonníka), keďže Obchodný zákonník takúto úpravu neobsahuje. Pre uvedené mal za to, že nie je relevantná obrana žalovaného, že v písomnej dohode resp. Zmluve o zabezpečení obchodu sa takýto čas plnenia nenachádza. Uvedené pravidlá sa používajú na počítanie lehôt, na plnenie záväzkov vzniknutých na základe právnych skutočností, ako aj na počítanie lehôt, ktoré sú ustanovené v zmluvách.

Odvolací súd mal tiež nesporne preukázané, že dohodnutá kúpna cena za akcie v danom prípade nebola žalobcom 1/, 2/ zo strany S. zaplatená v dojednanej lehote splatnosti do 31.3.2004. V súlade s dojednanými pravidlami dispozície s akciami a so zmenkami v Zmluve o zabezpečení obchodu z 30.9.2003, keďže S. neodoslal žalovanému prevodné príkazy potvrdené bankou za poukázanie cenných akcií na účet žalobcov 1/, 2/ a žalobkyňa 1/ nedala výslovné písomné poverenie na odovzdanie akcií zo strany žalovaného S. pred dňom 31.3.2004, mal žalovaný vydať akcie S. dňa 31.3.2004 (bod 3). Podľa čl. IV bod 1 v prípade, ak do 31.3.2004 (tzn. do konca kalendárneho dňa 31. marca 2004), ktorý kalendárny deň skončil uplynutím 24.00 hod. toho dňa a nebola preukázateľne zaplatená kúpna cena za akcie S. žalobcom 1/ a 2/, žalovaný bol aj podľa záverov odvolacieho súdu povinný vydať zmenky do rúk žalobcom 1/ a 2/ rade. Keďže ako osoba dôveryhodná pre žalobcov ako aj S. musel mať vedomosť o tom, že S. kúpnu cenu v dohodnutej dobe neuhradil, bol povinný dňa 31.3.2004, resp. kedykoľvek neskôr vydať zmenky do rúk žalobcom, čo však neurobil a tým porušil svoj zmluvný záväzok, ktorý bol pre tento prípad zabezpečený zmluvnou pokutou. Odvolací súd považoval zodpovednosť žalovaného za objektívnu zodpovednosť a to bez ďalšieho skúmania prípadného zavinenia, resp. okolností, pre ktoré nevydal zmenky žalobcom, tým došlo k porušeniu hlavného záväzku, a súčasne došlo k vzniku jeho

akcesorského záväzku - povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu a to bezprostredne po uplynutí možnosti na splnenie tejto jeho hlavnej povinnosti dňa 31.3.2004. Mal za to, že neobstojí námietka žalovaného o nemožnosti plnenia, resp. splnenia uvedenej povinnosti z jeho strany, a v tomto smere odvolací súd poukázal na právnu konštrukciu dodatočnej nemožnosti plnenia podľa § 352 Obch. zákonníka, resp. ustanovení § 575 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože podľa § 352 ods. 4 Obchodného zákonníka nemožnosť plnenia je povinný preukázať dlžník, v tomto prípade žalovaný, čo však nepreukázal. V tomto smere odvolací súd poukázal na to, že Zmluvu o zabezpečení obchodu koncipoval žalovaný vrátane určenia lehôt splnenia povinností, preto následné namietanie nemožnosti plnenia z jeho strany nemôže byť právne dôvodné, ale naopak je potrebné to pripísať na jeho ťarchu, v súvislosti s ust. § 266 Obchodného zákonníka. Odvolací súd poukázal na to, že v danom prípade nejde ani tak o nemožnosť plnenia, ale skôr o nelogickosť a nezmyselnosť uvedenia súčasného rovnakého dátumu plnenia rôznych právnych povinností a skutočností, ktoré na seba nadväzovali v ten istý deň 31.3.2004, pretože uplynutím dňa 31.3.2004 teda 24.00 hodiny mohol sa po prvý krát žalovaný nepochybne dozvedieť, že S. dohodnutú kúpnu cenu za akcie nezaplatil, resp. neodovzdal prevodné príkazy potvrdené bankou a zároveň sa zaviazal vydať toho istého dňa 31.3.2004 zmenky žalobcom resp. akcie S.. Podľa názoru odvolacieho súdu sa však nejedná v danom prípade o nemožnosť plnenia a už vôbec nie o neplatnosť právneho úkonu z toho dôvodu, že žalovaný plniť mohol a mal bezprostredne potom, ako sa prvý krát mohol preukázateľne dozvedieť, či je kúpna cena za akcie zaplatená, resp., či sú splnené podmienky na vydanie akcií a zmeniek. Žalovaný v rámci svojej obrany neuviedol, prečo žalobcom predmetné zmenky nevydal kedykoľvek ihneď po uplynutí dňa 31. marca 2004, splniac tak, aj keď s čiastočným omeškaním, svoju zmluvnú povinnosť, ale až v januári 2005 dal na súd návrh na ich súdnu úschovu. Konštatoval, že v danom prípade práve zmenky predstavovali reálny spôsob zabezpečenia zaplatenia kúpnej ceny, pričom pokiaľ dňa 31. marca 2004 odovzdal S. akcie, ktorý mohol s nimi disponovať a žalobcom neodovzdal, čo i len nasledujúci deň zmenky, významným spôsobom narušil „rovnováhu,“ vo vzťahu medzi uvedenými subjektmi a oslabil tak dojednaný spôsob zabezpečenia zaplatenia kúpnej ceny za akcie, ktorá okolnosť mala významný vplyv aj na posúdenie možnosti zníženia zmluvnej pokuty súdom - v danom prípade moderáciou. Moderácia dohodnutej zmluvnej pokuty podľa názoru odvolacieho súdu neprichádzala do úvahy vzhľadom na širšie okolnosti uzatvorenia Zmluvy o zabezpečení obchodu. Odvolací súd sa vysporiadal aj s námietkou žalovaného týkajúcou sa deliteľnosti, resp. nedeliteľnosti požadovaného plnenia titulom nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty, spočívajúca v tom, že výška zmluvnej pokuty bola v predmetnej Zmluve o zabezpečení obchodu dojednaná ako právo spoločné a nerozdielne s tým, že diely zmluvnej pokuty každého zo žalobcov nemôžu byť rovnaké, keď bola rôzna aj menovitá hodnota zmeniek a akcií. Nárok na zmluvnú pokutu je v danom prípade nárokom na peňažné plnenie, ktoré je zo svojej povahy deliteľným plnením, a preto je výlučne na rozhodnutí žalobcov, či si návrhom na začatie konania uplatnili celú výšku dohodnutej zmluvnej pokuty spolu, alebo si každý z nich uplatnil len na neho pripadajúci podiel, resp. diel v zmysle § 512 ods. 1 Občianskeho zákonníka (s poukazom na ust. §§ 293 až 296 Obchodného zákonníka, v spojení s § 1 ods. 2 Obchodného zákonníka), pretože išlo o deliteľné plnenie. Pretože nebolo inej dohody, v danom prípade súd vychádzal zo zákonného predpokladu, že každý z veriteľov má rovnaký diel a absentovala dohoda o tom, že by výška dojednanej zmluvnej pokuty bola viazaná na počet, resp. menovitú hodnotu akcií na zaplatenie kúpnej ceny, ktoré mala zabezpečovať. Odvolací súd sa vysporiadal aj s námietkou žalovaného o nedostatku aktívnej legitimácie žalobcov v dôsledku následného postúpenia pohľadávky práva na prevzatie zmeniek ako aj predajom akcií zabezpečenými zmenkami žalobcami, keď uviedol, že predmetom konania je zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorý nárok je samostatný priamo voči žalovanému v zmysle Zmluvy o zabezpečení obchodu a zo žiadneho z vykonaných dôkazov nebolo preukázané, že by žalobcovia nárok resp. pohľadávku na zaplatenie zmluvnej pokuty voči žalovanému zo Zmluvy o zabezpečení obchodu postúpili na inú osobu. Zmluvná pokuta vyplývajúca zo Zmluvy o zabezpečení obchodu nebola súčasťou pohľadávok na zaplatenie kúpnej ceny za akcie a nešlo ani o právo s takouto pohľadávkou spojené.

Pokiaľ sa jednalo o priznané úroky z omeškania, v tejto časti považoval odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu za nesprávne a úroky priznal podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka účinného do 31.12.2007. Vznik omeškania stanovil dátumom, keď žalovanému bolo doručené Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. augusta 2007 č.k. 1 Ndob 20/2007 na adresu T., z ktorého uznesenia sa

mohol žalovaný dozvedieť, že si žalobcovia voči nemu uplatňujú nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Uviedol, že dovolanie je prípustné podľa § 238 ods. 1 O.s.p. Podľa dovolateľa dovolanie a uvádzané dovolacie dôvody sa týkajú aj tej časti výroku vo veci samej, ktorým sa vyhovel časti žalobných návrhov resp. toho výroku rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorým spojil pod jednu časť výroku časti pôvodne dvoch výrokov prvostupňového súdu vo veci samej, ktorých súčasťou bolo aj rozhodnutie o úrokoch z omeškania viazaných na lehotu splatnosti zmluvnej pokuty ustálenej prvostupňovým súdom a zamietnutia zvyšku návrhu. Podľa dovolateľa odvolací súd rozhodoval v súlade s § 151 ods. 2 O.s.p. vo veci samej o celej prejednáwanej veci, t.j. o dvoch peňažných nárokoch ako aj ich príslušenstve. Namietal, že spôsob, akým súd rozhodol o odvolaní je v rozpore s ust. § 153 O.s.p. a jeho viazanosti žalobným návrhom. Tvrdil, že obe časti dvoch výrokov prvostupňového súdu sú vecne a právne neoddeliteľné a spojenie iba časti dvoch samostatných výrokov pod jeden výrok odvolacieho súdu a ich označenie ako rozhodnutie vo veci samej, považoval za inú vadu konania pre rozpor s ust. § 153 O.s.p., pre viazanosť súdu petitom. Rozhodovanie súdu v rozpore s ust. § 153 O.s.p. porušuje jeho právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy SR a právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru, nakoľko mu sťažuje uplatniť zákonný dôvod prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p. Odvolací súd obišiel povinnosť vysporiadať sa s rozporom medzi uplatňovaným návrhom a hmotnoprávne zmluvne dojednanou výškou zmluvnej pokuty tým, že sa zaoberal iba úrokom z omeškania a nie uplatňovaným hmotnoprávnym nárokom a jeho súladom so Zmluvou o zabezpečení obchodu (čl. IV, bod 2), od ktorej si žalobcovia nárok uplatňovali. Z uvedeného dôvodu žiadal, aby v súlade s ústavou chráneným právom na súdnu ochranu a spravodlivý proces a § 1 O.s.p. pri posudzovaní prípustnosti dovolania dovolací súd považoval toto dovolanie za prípustné podľa § 238 O.s.p. voči celému výroku odvolacieho súdu. Namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí nedostatkom riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia, lebo odvolací súd neodôvodnil prečo v rozpore s jeho viazanosťou žalobným návrhom (§ 153 O.s.p.) zmenil iba časť oboch výrokov prvostupňového súdu a za rozhodnutie vo veci samej považoval iba časti dvoch samostatných žalobných petítov bez súčasne uplatňovaného príslušenstva. Neodôvodňuje prečo vzhľadom na žalobný návrh nepovažuje za rozhodnutie vo veci samej aj rozhodnutie o príslušenstve, pre ktoré je významná vecná existencia splatnej pohľadávky, ktorá je žalovaná. Rovnako odvolací súd riadne neodôvodnil svoje tvrdenie o splatnosti nároku na zmluvnú pokutu a preto jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné a má všetky znaky arbitrárnosti.

Uvádzal, že prípustnosť dovolania podľa § 238 odôvodňuje aj to, že odvolací súd vo zvyšku nárok zamietol.

Namietal, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 237 písm. f/ O.s.p.), v konaní došlo k inej vade majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) a napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K odňatiu možnosti pred súdom konať malo dôjsť tým, že odvolací súd nedodrжал pri dokazovaní verejnou listinou postup podľa ustanovenia § 129 O.s.p., pričom porušil aj § 134 O.s.p., keď vykonal dokazovanie verejnou listinou - doručenkou podania Okresného súdu Bratislava IV, ktorým sa mu doručovalo uznesenie Najvyššieho súdu SR z 27. augusta 2007, č.k. 1 Ndob 20/2007. Účinnosť hmotnoprávneho úkonu voči ostatným účastníkom, v tomto prípade voči nemu je právnym predpisom (§ 41 ods. 3 O.s.p.) viazaná na skutočnosť „keď sa o ňom v konaní dozvedeli, vylučuje aplikáciu ustanovenia § 47 ods. 1, 2 O.s.p. o náhradnom doručovaní (fikcia doručenia) pre určenie lehoty, od ktorej je on - žalovaný so zaplatením zmluvných pokút uplatňovaných žalobcami v omeškaní. Uvádzal, že v prvostupňovom a odvolacom konaní vzniesol námietku premlčania. Pre rozhodovanie o námietke premlčania je taktiež rozhodujúce posúdenie, či je možné použiť náhradné doručovanie ustanovené v § 47 ods. 2 O.s.p. na hmotnoprávne úkony účastníkov v zmysle § 41 ods. 3 O.s.p. Trval na tom, že žalobný návrh sa nedostal do sféry jeho dispozície „náhradným dorúčením,“ dňa 23.9.2007, ale až dorúčením 11. apríla 2008. Mal za to, že vo vzťahu k procesnej vade (nerespektovania jeho procesného práva podľa § 213 ods. 2 O.s.p.) je tu aj iná vada, spočívajúca v nedostatku dôvodov rozhodnutia odvolacieho súdu pri odôvodňovaní použitia § 47 ods. 1, 2 O.s.p. Použitím ust. § 47 ods. 1, 2 O.s.p., bez výzvy na vyjadrenie jemu, ako účastníkovi

konania porušil odvolací súd princíp právnej istoty a požiadavku predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, keď sa zároveň nevysporiadal aj s argumentáciou judikatúry. Žalovaný v dovolaní namietal, že bez vykonania dokazovania alebo jeho doplnenia vo veci vyúčtovania právnych služieb pre Rádio Twist, a.s. a bez poskytnutia možnosti v tejto závažnej otázke sa vyjadriť, odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že Rádiu Twist a.s. vyúčtoval odmenu za právne služby v súlade s príslušnou vyhláškou a tým je odstránený podstatný právny nedostatok Zmluvy o zabezpečení obchodu, spôsobujúci jej neplatnosť a podľa Obchodného zákonníka jej neexistenciu (v tomto smere poukázal na ust. § 269 ods. 2, druhá veta Obchodného zákonníka). Žalovaný tak namietal právne posúdenie danej veci odvolacím súdom ako aj nevykonanie dokazovania nevyžiadaním si výzvy žalovaného žalobcom, na preukázanie, že im bolo riadne v dohodnutej lehote ponúknuté plnenie, ktoré neprevzali a nedostavili sa na prevzatie plnenia, čím konali v rozpore so zmluvnými povinnosťami.

Žalovaný v dovolaní ako inú vadu konania uviedol, že odvolací súd neodstránil vadu prvostupňového konania spôsobenú tým, že v rozpore s § 100 ods. 1 Obč. zákonníka tento neprihliadol na dôvodnú námietku premčania a priznal žalobcom premčané právo.

Ako inú vadu spôsobujúcu zmätočnosť rozhodnutia a nesprávne rozhodnutie vo veci označil aj skutočnosť, že odvolací súd síce rozhodoval o rovnakej výške priznaného úroku z omeškania ako v rozsudku prvého stupňa, ale priznanú výšku odôvodnil ustanovením zákona, ktoré v použitom znení nemožno na žalobcami uplatnený nárok aplikovať. Odvolací súd ho síce vyzval na pojednávaní 20.9.2011 na možnosť vyjadriť sa k aplikácii ust. § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, ale neuviedol, v akom znení resp. dokedy účinného, čím porušil § 213 ods. 2 O.s.p.

Na základe namietaných väd konania a z dôvodov nesprávnosti rozhodnutia odvolacieho súdu navrhol, aby dovolací súd zrušil rozsudok krajského súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalobcovia 1/ a 2/ vo svojich vyjadreniach k dovolaniu žalovaného navrhli, aby dovolací súd v zmysle § 243b ods. 1/ O.s.p. dovolanie zamietol. Podľa nich žalovaný nenaplnil zákonom stanovené predpoklady na povolenie prípustnosti dovolania v predmetnej právnej veci. Žalovaný podľa nich s cieľom mariť hospodárnosť a efektívnosť konania dodatočne konštruje nedôvodné právne teórie za účelom mariť uspokojenie oprávnenej pohľadávky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 O.s.p.

Dovolanie je zásadne prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť dovolania žalovaného z uvedených ustanovení nevyplýva, napadnutý rozsudok odvolacieho súdu nie je zmeňujúci (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a dovolanie smeruje proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p. Žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“)

prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p., keďže bol toho názoru, že odvolacím súdom bol rozsudok súdu prvého stupňa v dovolaní napadnutej časti vo veci samej zmenený.

Súdna prax už opakovane konštatovala, že prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je založená na zásade diformity (rozdielnosti). O rozdielnosť rozhodnutí ide vtedy, keď súdy posúdili okolnosti významné pre meritorne rozhodnutie veci odlišne. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu nie je preto rozhodujúce to, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho rozsudku, (či ho formálne označil ako zmeňujúci, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúci rozsudok), prípadne ako v dôvodoch označil ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých pri rozhodnutí postupoval (či rozhodol podľa § 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.).

Z porovnania rozsudkov okresného a krajského súdu so zameraním sa na vyššie vymedzené sporné otázky dovolací súd zistil, že oba nižšie súdy Zmluvu o zabezpečení obchodu posúdili ako platný právny úkon. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a dôvodov podaného odvolania a po zopakovaní dokazovania v zmysle § 213 ods. 3 O.s.p. a doplnení dokazovania podľa § 213 ods. 5 O.s.p. a po vyjadrení účastníkov na výzvu odvolacieho súdu v zmysle § 213 ods. 2 O.s.p. k možnému použitiu niektorých ustanovení Obchodného zákonníka (§ 261 ods. 3, 4, § 300 a nasl. a § 396, 393 a nasl.) v odôvodnení konštatoval: „že svojim rozhodnutím výslovne potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny.

Žalovaným napadnutý výrok rozsudku krajského súdu vo veci samej preto nebolo možné považovať z hľadiska ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. za zmeňujúci. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia preto nebola daná.

Prípustnosť dovolania neprichádza do úvahy ani podľa § 238 ods. 2 a 3 O.s.p. Nešlo totiž o rozsudok, v ktorom by sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v tejto veci, pretože dovolací súd danú vec doposiaľ nerozhodoval. Rovnako nešlo o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Ak súdne konanie trpí niektorou z väd vymenovaných v ustanovení § 237 O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, pri ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O.s.p. neprípustné. Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., dovolací súd sa ďalej zaoberal otázkou, či nie je daná prípustnosť dovolania v zmysle tohto zákonného ustanovenia, teda či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti byť účastníkom konania, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad absencie návrhu na začatie konania, hoci bol podľa zákona potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným.

Žalovaný v dovolaní tvrdil, že rozsudok odvolacieho súdu nie je dostatočne a vyčerpávajúcím spôsobom odôvodnený, keďže odvolací súd sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré boli v konaní preukázané.

V tomto smere dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že jedným z aspektov práva na spravodlivý proces je právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia; zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudkov vyplývajú z § 157 ods. 2 O.s.p. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Váda nedostatku dôvodov rozhodnutia sama osebe (pri inak správnom rozhodnutí) nemusí ale disponovať potrebnou

ústavnoprávnou intenzitou smerujúcou k porušeniu označených práv (III. ÚS 228/06, I. ÚS 53/10, III. ÚS 99/08). V danom prípade odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol stručne rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán k prejednávanej veci, obsah odvolania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Dovolací súd dospel k záveru, že v preskúmvanej veci nedošlo k vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., spočívajúcej podľa dovolateľa v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Nie je opodstatnená námietka dovolateľov, týkajúca sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia odvolacieho súdu, lebo toto rozhodnutie vyhovuje požiadavkám vyplývajúcim z § 157 ods. 2, v spojení s ustanovením § 211 ods. 2 O.s.p. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré dôkazy v konaní vykonal, ako sa vysporiadal s dokazovaním prvostupňového súdu a s akými skutkovými závermi. Citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávanú vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré vysvetlil zrozumiteľne a v dostatočnom rozsahu. Odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu dalo tak odpoveď na relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany žalovaného, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedal na odvolacie námietky žalovaného. Okolnosť, že odpovede odvolacieho súdu na námietky žalovaného neuspokojujú, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa parametre zákonného rozhodnutia v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p.; za odňatie možnosti konať pred súdom v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv či požiadaviek žalovaného.

Treba uviesť, že z hľadiska § 237 O.s.p. sú právne významné len tie procesné nedostatky, ktoré vykazujú znaky procesných väd taxatívne vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Iné vady, i keby k nim v konaní došlo a prípadne aj mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, nezakladajú prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z procesných väd v zmysle § 237 O.s.p. ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je pritom významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k takejto vade, ale len jednoznačné, všetky pochybnosti vylučujúce zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných väd.

Dovolateľ namietal odňatie možnosti konať pred súdom predovšetkým tým, že odvolací súd v rozpore s ustanovením § 213 ods. 2 O.s.p., rozhodol na základe ustanovení Obchodného zákonníka, táto jeho námietka je dovolacím súdom považovaná za zjavne nenáležitú. Rozhodnutie odvolacieho súdu vychádzajúce z uvedených ustanovení Obchodného zákonníka je riadne odôvodnené, pričom v priebehu odvolacieho konania na odvolacom pojednávaní 20. septembra 2011 v prítomnosti žalovaného vyzval odvolací súd účastníkov konania, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovení Obchodného zákonníka a to ustanovení § 261 ods. 2, 3, § 300 a nasl., § 369, § 393 a nasl... Lehotu stanovil do troch dní od vyhlásenia uznesenia o odročení. Žalovaný sa o možnom použití týchto ustanovení Obchodného zákonníka vyjadril obsiahlym podaním z 23.9.2011.

Prípustnosť dovolania nebola spôsobilá založiť ani námietka dovolateľa, že viaceré listinné dôkazy neboli vykonané spôsobom upraveným v ustanovení § 129 ods. 1 O.s.p. Prípadné pochybenie v tomto smere, i keby bolo preukázané, nezakladá totiž vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Pokiaľ totiž súd v procese dokazovania určitý dôkaz hodnotí a vyvodzuje z neho skutkový záver, no dokazovanie nevykoná spôsobom, ktorý predpisuje zákon, ide o procesnú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., tj. o tzv. inú vadu konania, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá.

Dovolateľom ďalej namietané tzv. iné vady konania, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a nesprávne právne posúdenie veci, sú síce dovolacími dôvodmi v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O.s.p., ktoré však možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné, a preto samotné, tieto dôvody prípustnosť dovolania nezakladajú. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku

upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Obsah dovolacích námietok smeroval tiež k spochybneniu právneho posúdenia veci odvolacím súdom (prípadne súdom prvého stupňa) v napadnutom rozsudku (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnou aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Súd ale právnym posúdením veci neodníma účastníkovi konania možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 112/2001 uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.) súdmi nižších stupňov je Najvyšším súdom Slovenskej republiky považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie (v tejto veci sa však o takýto prípad nejedná), zároveň je ale zhodne zastávaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., lebo (ani prípadným) nesprávnym právnym posúdením veci súd účastníkovi konania neznemožňuje realizáciu žiadneho jeho procesného oprávnenia viď napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 62/2010, sp. zn. 2 Cdo 97/2010, sp. zn. 3 Cdo 53/2011, sp. zn. 4 Cdo 68/2011, sp. zn. 5 Cdo 44/2011, sp. zn. 6 Cdo 41/2011 a sp. zn. 7 Cdo 26/2010). I keby dovolacie námietky napádajúce správnosť právnych záverov v predmetnej veci by boli prípadne aj opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného hľadiska neposudzoval), dovolateľom vytýkané okolnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladali by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p.

Ďalšie námietky dovolateľa dovolací súd považoval za právne bezvýznamné, preto sa nimi nezaoberal.

Keďže prípustnosť dovolania žalovaných nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím z hľadiska jeho vecnej správnosti.

V dovolacom konaní právo na náhradu trov vzniklo procesne úspešným žalobcom (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd im priznal náhradu trov dovolacieho konania (§ 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.) spočívajúcu v odmene advokáta za dva úkony právnej služby a to vypracovanie vyjadrení k dovolaniu žalovaného 20.6.2012 a 4.7.2012 (§ 14 ods. 1 písm. b/ Vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej vyhláška). Základnú sadzbu tarifnej odmeny za tieto úkony, ktoré bolo potrebné znížiť v zmysle § 13 ods. 2 vyhlášky určil dovolací súd podľa § 10 ods. 1 vyhlášky 379,27 x 2 €. S náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné (§ 16 ods. 3 vyhlášky) 2x 7,41 € plus 20% DPH 151,71 € patrí preto žalobcom náhrada v celkovej výške 925,07 €.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.